

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו לפני כל נדרי תשפ"ד לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וועזן - גליון אלף שפ"ט

דיין האמת שיהא הפרעון מזה החוטא על החטאים אלו שעשה ברצונו ומדעתו שמונעים ממנו התשובה, ואין מניחים לו רשות לשוב מרשעו כדי שימות ויאבד בחטאים שעשה ע"ש. וישנם עשרים וארבעה דברים המעכבין את התשובה (רמב"ם שם ד-א). ודרשו ה' בהמצאו, כאשר עדיין ה' ממציא עצמו אליך, ולא תאחר הזמן, כאשר לא יהיה לך סיוע מן השמים לשוב.

ואיתא בגמרא (ראש השנה יח.) דרשו ה' בהמצאו, אלו עשרה ימים שביין ראש השנה ליום הכיפורים ע"כ. בימים הללו ה' יורד כביכול, וממציא עצמו להאדם, והוא מצוי וקרוב וסמוך אצל האדם. אין צריכין ללכת לפלטיין המלך, אין צריכין השתדלות להגיע אליו, אין צריכין פרקליטין שימליצו עבורו, קראוהו בהיותו קרוב, כביכול הוא יושב סמוך לך, ועומד ומצפה שיתפייס עמך. ובדיבור אמיתי אחד מקירות הלב, קבלה על להבא שלא ישוב לחטוא, יוכל למחוק כל פשעיו.

ושמעתי פעם ממרן מסאטמאר זי"ע בימי השובבי"ם, הפותח יד בתשובה לקבל פושעים וחטאים, נבהלה נפשנו מרוב עצבוננו. ולכאורה אם פותח יד בתשובה, למה נבהלה נפשנו, אדרבה אם לא היה פותח יד בתשובה אז היה מקום להיות בהול. אך הכוונה היא, כי אם אחר החטא לא היה מועיל תשובה, לא היה תביעה כל כך על

הנביא אומר (ישעיה נה-ו) דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו, וישוב אל ה' וירחמהו, ואל אלקינו כי ירבה לסלוח, כי לא מחשבותי מחשבותיכם, ולא דרכיכם דרכי, נאום ה'. וברש"י דרשו ה' בהמצאו, קודם גזר דין בעוד שהוא אומר לכם דרשוני ע"כ. והיינו שיש להתעורר לדרוש את ה' בעוד שה' עדיין ממציא עצמו אצל האדם, ויכולין עוד לסדר מעשי השנה, כי אם ימתין לדרוש את ה' אחר שכבר נגזר דינו, כבר איחר המועד. וכאשר אנו עומדים כעת כבר ביום דין, ניתן לנו עוד איזה שעות שנוכל לסדר הכל בתשובה.

ואמר שוב, 'קראוהו בהיותו קרוב', יש להתעורר לדרוש את ה' קודם שנעשה משוקע בחטא, כאשר עדיין לא נתרחק הרבה מקונו, והוא קרוב אליו, כי אחר שעזב את ה' ותורתו, וראשו וגופו מלוכלכים בחטא, שעזב כבר את בית המדרש, ומסתובב בין גויי הארץ, ורוצה לשנות דרכו לטובה, דרכי התשובה כבר קשה, הוא לא מוצא כבר סביבתו וחביריו שיוכל להתחבר עמהם. ועל כן קורא הנביא, דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, בעוד שאתה קרוב לה', בעוד שלא שכחת החינוך שלך שמסרו אבותיך ורבותיך נפשם עבורך, כי אם תמתין אחר שנתרחקת מה', תהא התשובה קשה עליך פי כמה.

ומבואר ברמב"ם (ה' תשובה ו-ג) ואפשר שיחטא האדם חטא גדול או חטאים הרבה, עד שיתן הדין לפני

וחיה. ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, תעשה מתחלה מה שבידך, תפתח פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם.

*

אנו אומרים (בתפלת יוהכ"פ) ותתן לנו ה' אלקינו באהבה את יום הכיפורים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחל בו את כל עונותינו, מקרא קודש, זכר ליציאת מצרים. וברש"י (ויקרא כג-לה) בשאר ימים טובים במאכל ובמשתה ובכסות נקיה ובתפלה, ביום הכיפורים קדשהו בכסות נקיה ובתפלה ע"כ. והיינו כי יום הכיפורים הוא יום עינוי, ולא הוי מקרא קודש במאכל ומשתה. אמנם רומז כי ביום הכיפורים יש 'מקרא קודש', מן השמים יש קריאה להאדם שיתעורר לשוב למקורו, להכיר תכלית החיים, ולא יאבד עולמו. וזהו שאמר הכתוב (ויקרא כג-כז) אך בעשור לחודש השביעי הזה, יום הכיפורים הוא, 'מקרא קודש יהיה לכם', הקריאה של קדושה שבא לכם מן השמים, זהו אך פעם אחת בשנה, אך בעשור לחודש תהא לכם מקרא קודש זו.

וכאשר יעלה בלבו מחשבה שהוא לא יכול עוד להשתנות, אומרים לו, 'זכר ליציאת מצרים', שיזכור המצב שלו כשהיה במצרים, ערום ועריה, משוקע במ"ט שערי טומאה, עד שלא יכלו להתמהמה עוד, וכאשר התקרבו לה' זכו להתעלות במתן תורה עד שאני אמרתי אלקים אתם, והקדימו נעשה לנשמע, לשון שמלאכי השרת משתמשין, הרי כי בידו של אדם להתעלות, גם משפלות היותר עמוק.

*

הנה עבודת היום ביום הכיפורים בבית מקדשינו, היתה בהקרבת שלשה שעירים, חוץ מהשעיר של מוסף שיש בכל רגל, שדמו נזרק על מזבח החיצון, היה לוקח שני שעירי עזים לחטאת (ויקרא טז-ה), והשעיר שעלה בגורל לה', דמו נזרק בשלשה מקומות, בקודש הקדשים בין בדי הארון, וחוץ לקודש הקדשים כלפי הפרוכת, ועל מזבח הזהב. והשעיר השני נשלח לעזאזל.

האדם שאינו חוזר לדרכי התורה, הלא כבר אבד עולמו, על כל פנים יהנה מעולם הזה. וכמו שמצינו באחר (חגיגה טו.), שכאשר שמע שובו בניו שובבים חוץ מאחר, יצא לתרבות רעה. אבל הלא הקב"ה פותח יד בתשובה לקבל פושעים וחטאים, התשובה להאדם קרובה מאד, על כן התביעה גדולה מאד, הלא קרוב אליך הדבר מאד, בפיוך ובלבבך לעשותו, בחרטה ווידוי יכולים לתקן הכל, ולכן נבהלה נפשנו מרוב עצבוננו, שאין אנו מנצלים מתנה טובה זו.

ואמר שוב, יעזוב רשע דרכו 'ואיש און מחשבותיו' וישוב אל ה' וירחמהו. כי לפעמים האדם היה מוכן כבר לעזוב דרכו ולשוב אל דרכי התורה, אלא מחשבותיו מבולבלים איך אוכל לבצע זאת. אם הייתי חי יחידי במקום שאין ישוב בני אדם היה קל לשוב, אבל אני נמצא מוקף בנסיונות מכל צד, בני ביתי ומשפחתי ושכנים וחברותא במקום העבודה, נסיונות הזמן מכלים שונים, במצב שאני עומד קשה מאד להשתנות. מוכן הייתי לשוב לה', אבל אחר זה יעזוב עולמו תיכף וימות בתשובה, וכמו שכתוב באור החיים הק' (פ' בלק) תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו (כג-ה), וזה לשונו, וכיוצא בזה ראיתי רשעים שאמרו לי בפירוש, כי אם היו יודעים שיחזרו בתשובה ותיכף ימותו, היו עושים, אלא שיודעים שאינם יכולים לעמוד בתשובה זמן ארוך, כי דבר מלך עליהם, מלך זקן וכסיל רח"ל ע"ש.

ועל כן אמר הכתוב, 'יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו', כאשר עולה לו במחשבה שהתשובה רחוקה ממנו בפועל, ואינו רואה במהותו ומצבו שיוכל להשתנות, יעזוב מחשבה זו, 'כי לא מחשבותי מחשבותיכם', המחשבות של ה' שונה לגמרי, לא ידח ממנו נדח, קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. וכמו שאומרים (בתפלת נעילה) ואתה אלוה-סליחות חנון ורחום וכו', ורוצה אתה בתשובת רשעים, ואין אתה חפץ במיתתם, שנאמר (יחזקאל לג-יא) אמור אליהם חי אני נאום ה' אלקים, אם אחפוץ במות הרשע, כי אם בשוב רשע מדרכו

והנה על השעיר לה' הנעשה בפנים, אמר הכתוב (שם 10-11) וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל, ומפשעיהם לכל חטאותם. וברש"י על הנכנסין למקדש בטומאה ולא נודע להם בסוף, שנאמר לכל חטאותם, וחטאת היא שוגג. ומפשעיהם, אף הנכנסין מזיד בטומאה ע"כ. והשעיר לעזאזל מכפר על כל עונות בני ישראל (שם 10-11). הקלות והחמורות, הזדונות והשגגות, הודע ולא הודע, עשה ולא תעשה, כריתות ומיתות בית דין, על הכל שעיר המשתלח מכפר (שבועות ב:). ויש להבין כיון שהשעיר המשתלח מכפר על הכל, לאיזה צורך יש להביא שעיר מיוחד בפנים לכפר על כניסת המקדש בטומאה.

והמכניס טומאה למקדש, הוא דוחק רגלי השכינה, והיה מחניך קדוש ושב מאחריך (דברים כג-טו), במקום כניסת טומאה מתרחק משם ה' ושב מאחוריו. נסיונות הזמן עצומות מאד, והמסתובב עם כלים טמאים בכיסו ובביתו, מכניס טומאה לבית ה', ומרחק את השכינה ממנו. הסמארטפאן הוא כלי של טומאה, וגם אם יש לו פילטער, אם פתוח הוא לוואטס-עפ, מלאה היא בלשון הרע ורכילות ובזיון התורה, ולזול בכל הקודש לנו. הוא בא לבית ה' להתפלל ולבקש רחמים על עצמו ובני ביתו, והוא מכניס טומאה למקדש ה' בכיסו, הלא הקטיגור הולך עמו יחד אל המלך, ואיך חושב שיתרצה לפני ה'.

גם ביום הכיפורים, יום של רחמים, פתוח לכל השבים, ושעיר לעזאזל מכפר על כל עונות, עם כל זה מתחלה היו צריכין כפרה על כניסת טומאה למקדש, שכאשר חסר הקדמה זו, אין לצפות שיוכל לעורר רחמי ה' לסליחת העונות. וכאשר נכנסים אנו היום לפני ולפנים, לבקש רחמים על סליחת העונות, ועל כל צורכי השנה, יש להקדים מתחלה תשובה על כניסת טומאה להמקדש מעט שבא שם להתפלל, ועל מה שמכניס טומאה בביתו, אשר שכינה שרויה ביניהם. ולקבל על עצמו קבלות לטובה הנוגע לענין זה, ורק אחר כך יוכל לגשת להפיל תחנונו לפני ה'. ובכלל קבלה טובה היא, שכאשר באים להפיל תחנה לפני

והנה על השעיר לה' הנעשה בפנים, אמר הכתוב (שם 10-11) וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל, ומפשעיהם לכל חטאותם. וברש"י על הנכנסין למקדש בטומאה ולא נודע להם בסוף, שנאמר לכל חטאותם, וחטאת היא שוגג. ומפשעיהם, אף הנכנסין מזיד בטומאה ע"כ. והשעיר לעזאזל מכפר על כל עונות בני ישראל (שם 10-11). הקלות והחמורות, הזדונות והשגגות, הודע ולא הודע, עשה ולא תעשה, כריתות ומיתות בית דין, על הכל שעיר המשתלח מכפר (שבועות ב:). ויש להבין כיון שהשעיר המשתלח מכפר על הכל, לאיזה צורך יש להביא שעיר מיוחד בפנים לכפר על כניסת המקדש בטומאה.

ונראה כי הנה השפעת כל העולם כולו היתה מתפשטת מה' השוכן בציון בין בדי הארון. ולכן העומד להתפלל צריך לכזין לבו כנגד ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש, וכנגד קודש הקדשים. כמו שאמרו (ברכות ל) כמגדל דוד צוארך בנוי לתלפיות (דקאי על הבית המקדש), תל שכל פיות פונים בו ע"ש. ושלמה המלך בשעה שחינך את הבית המקדש האריך בתפלה (מלכים א ה-ל) ושמעת אל תחנת עבדך ועמך ישראל אשר יתפללו אל המקום הזה וגו'. ופירט שם כל המאורעות שיהיו ישראל צריכין לישועה, בהנגף עמך ישראל לפני אויב, בהעצר שמים ולא יהיה מטר, כל נגע וכל מחלה. וסיים, כי יחטאו לך, כי אין אדם אשר לא יחטא, ושבו אליך בכל לבבם ובכל נפשם, ושמעת השמים מכון שבתך את תפלתם. והיינו שמקור השפע שורשה בבית ה' בקודש הקדשים. וכאשר מתפלל לה' ממשיך על עצמו רחמי ה' להושיעו.

אמנם המכניס טומאה למקדש, ומיצר כביכול להקב"ה שורש ומקור הטהרה, ומטנף קדושת ביתו של מקום, איך יוכל תפלתו ליכנס לפני ה', הלא מטמא הוא בית ה', פלטיין של מלך, ואיך יוכל לעורר ככה רחמי שמים עליו. על כן באה מתחלה קרבן כפרה על הכנסת טומאה למקדש, לטהר מתחלה העון שטינף פלטיין המלך, וזהו כפרת השעיר שנעשה בפנים, ואחר זה יוכלו להביא שעיר לעזאזל לעורר כפרה על שאר העונות.

ה', ישאיר כל טלפון בהקאר או בקעסטיל שלו, שלא יבלבלו אותו בעת תפלתו].

יש לזכור כי הבנים שלנו הם עיקר הרכוש שלנו, הם חיינו ואורך ימינו, ובהתנהגותו הוא מחנך בני ביתו, ואם הם רואים שהאבות מזולזלים בזה, הם ילכו בדרכיו, והם יגיעו כבר בזה עד שאול תחתיה. ולמה לא נפקח עינינו לראות אלפי בני ישראל שנתדרדרו כבר, ואיך סמוך לבו שבניו ונכדיו לא ימצאו שם. ובודאי שזה משאיר רושם רב על בני ביתו, כאשר האבות שמורים בזה, וזכות רב היא לו ולבני ביתו אחריו. – ויש להרבות בתחנה ובקשה כל הימים, שלא ינתק חבל הכסף של בניו ובני בניו אחריו, כהיום הזה אשר הנסיונות גוברים בלי שיעור, יש להתאמץ ביתר שאת לבקש רחמים, שלא ימוש התורה הזאת מפני זרעו וזרע זרעו.

*

והנה מוכנים אנו לברך כעת ברכת שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה, וביום הכיפורים יש בברכה זו משמעות נעלה ביותר ממה שמברכים ברכת שהחיינו בשאר החגים, כי יום הזה הוא היום המובחר להאדם מכל ימות השנה, אשר ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם, אשר אין מציאות טובה יותר להאדם ממתנה זו, ושמחה עמוקה יש לכל אדם שזכה להגיע ליכנס ליום הזה. והרי בעניני גשמיים, כאשר האדם בעל חוב עצום, ועומד במצב שנוטלין ממנו כל רכושו לשלם חובותיו, ולצאת ערום ועריה מכל אשר יש לו, וברגע אחרונה זכה במשפט שאינו חייב לשלם זאת, הרי השמחה היתה עצומה מאד, ועל אחת כמה וכמה כאשר זוכה למחילת כל חובותיו כלפי שמיא, כמה יש לו להתמלא שמחה בברכתו שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה.

ומצינו במשנה (תענית כו:) שביום הכיפורים בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן וחולות [לחול במחולות]

בכרמים, ומה היו אומרות, בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך, אל תתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה וכו' ע"ש. והיינו כי כנסת ישראל היא כלה קרואה בנעימה, והקב"ה בחור כארזים, זה דודי וזה רעי (שיר ה-טו). וכנסת ישראל יוצאות ביום הכיפורים בכלי לבן, ומרקדים וחולות מגודל השמחה של יום מחילת העונות, שמעביר אשמותינו בכל שנה ושנה.

וזה אומרים להקב"ה כביכול, 'בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך', שא עיניך על כל העולם כולו, וראה כי אין שום אומה ולשון שיהיו אפילו בערך נגד בני ישראל, במעשיהם והתנהגותיהם. ואל תתן עיניך בנוי, אשר שחורה אני ונאווה (שם א-ה), הן אמת ששחורה אני אבל זהו רק בחיצוניות, שזפתני השמש, אבל נאווה אני בפנים (שהש"ר שם), לבבות ישראל טהורות ודבוקים בה, וגלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, אלא שיעבוד הגליות מעבירין את האדם. 'ותן עיניך במשפחה', זרע אברהם יצחק ויעקב, שאנו ממשיכין ללכת בדרכיהם, ומגדלים אנו את בנינו להמשיך השלשלת הזוהב.

ותן עיניך במשפחה, הלא מימות עולם היה בינינו צדיקים קדושים שהאירו את ישראל בתורתם ותפלתם, וראה מה נעשה במשפחה שלנו, שור כי אבדו חסידנו ומפגיע אין בעדנו, אין מי יגדור גדר ומי יעמוד בפרץ, ועם כל זה אנו ליה ועינינו ליה, ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ.

ואנו מוציאים כעת הספר תורה, לפייס אותה על מה שפגמנו בה, וגם שתעיד עלינו התורה, כי שום אומה ולשון לא רצה לקבלה, רק אנחנו בני ישראל, ואין לנו שיעור רק התורה הזאת. ובזכות זה נזכה לשנה טובה ומתוקה, להחתם כולנו בבני חיי ומזוני ריחיי, ולשנת גאולה וישועה בב"א.

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' מנחם משה ווייס הי"ו לרגל השמחה השוויה במעונו באירוסיו בנו החתן אשר זעליג נ"י למול טוב	מוה"ר ר' צבי אלימלך שפארן הי"ו לרגל השמחה השוויה במעונו באירוסיו בנו למול טוב
--	---

קול מעדני מלך ויען – 718.400.7710 • MechonMMVien@Gmail.com • הרוצה לנדב להוצאת הגליון יפנה להר"ר יואל ברא"ש פייערווערקער הי"ו 347.425.2151